

הלכות מקוות פרק ב

א. אלו חוצצין באדם: לפלוף שחוץ לעין, וגלד שעל גבי המכה, וסם יבש שעל גבי המכה, והרטיה שעליה, וגלדי צואה שעל בשרו, ובצק או טיט שתחת הצפרן, והמלמולין שעל הגוף, וטיט היום, וטיט היוצאין, וטיט שלדרכים הנמצא שם תמיד אפלו בימות החמה כל אלו חוצצין. ושאר כל הטיט כשהוא לח אינו חוצץ, שהרי נמחה במים; וכשהוא יבש, חוצץ.

ב. הדיו, והדבש, והחלב, והדם, ושרף התות, ושרף התאנה, ושרף השקמה, ושרף החרוב יבשין, חוצצין; לחין, אינן חוצצין. ושאר כל השרפין בין לחין בין יבשין, חוצצין. ודם שנסרך בבשר אפלו לח, חוצץ.

ג. האבר והבשר המדלדלין באדם, חוצצין. בית הסתרים באשה, חוצץ עד שתדיח תחלה, שהזיעה שם תמיד, והאבק מתקבץ וחוצץ. במה דברים אמורים, בנשואה; אבל בפנויה הואיל ואינה מקפדת, אינו חוצץ.

ד. האגד שעל גבי המכה, והקשקשין שעל גבי השבר, והשירים והנזמים והקטליות והטבעות בזמן שהן חזקים ודבקים בבשר, חוצצין; ובזמן שהן רפין, אינן חוצצין.

ה. חוטי צמר, וחוטי פשתן, והרצועות שקושרין הנשים על ראשיהן לנואי חוצצין, מפני שהן מבדילין בין המים ובין הגוף; אבל חוטי שער אין חוצצין, מפני שהמים באין בהן אף על פי שאינן רפין.

ו. חוטין שבצואר אין חוצצין, אפלו שלפשתן: לפי שאין אשה חונקת עצמה בהן. אבל חבקיין שלצואר, כגון קטליות וענקים חוצצין: לפי שהאשה חונקת עצמה בהן, כדי שתראה בעלת בשר. שער שעל הלב שנתקשר ונעשה קלקין, חוצץ; וכן קלקי הזקן חוצצין.

ז. חץ שהוא תחוב באדם בזמן שהוא נראה, חוצץ; ובזמן שאינו נראה טובל ואוכל בתרומתו לערב, אף על פי שהוא חץ טמא. וכן מי שבלע טבעת טמאה, וטבל הרי זה טהור; ואם הקיאה אחר שטבל, נטמא במגעו: שכבר בארנו שכל הבלועין בגוף החי, אינן מטמאין ולא מטמאין.

ח. נכנסו צורות וקסמין בסדקי רגליו מלמטה, חוצצין. אספלונית, מלגמה, ורטיה שעל בית הסתרים חוצצין: אף על פי שאינו צריך שיכנסו המים, צריכין שיהיו ראויין ולא יהיה עליהן דבר חוצץ כמו שבארנו.

ט. היתה בו שערה או שתי שערות חוץ למכה וראשן מדבק למכה, או שהיו מדבקין בטיט או בצואה, או שהיו בו שתי שערות בריסי עיניו מלמעלה הרי אלו חוצצין.

י. לא יטבל אדם בעפר שעל רגליו; ואם טבל, אינו חוצץ. האוחז באדם ובכלים, והטבילן הרי הן בטמאתן, ואף על פי שרפה ידיו עד שבאו בהן המים: גזרה, שמא לא ירפה. ואם הדיח ידיו במים, עלתה להן טבילה.

יא. המפשלת בנה לאחוריה, וטבלה לא עלתה לה טבילה:

שָׁמָּא טִיט הָיָה בְּרַגְלֵי הַתִּינוּק אוֹ בִידּוֹ, וְנִדְבַק בְּאִמּוֹ בְּשַׁעַת
טְבִילָה, וְחָצַץ, וְאַחֵר שְׁעֻלָּתָה נָפַל.

יב. נָדָה שְׁנִתְּנָה שְׁעָרָה בְּפִיָּה, אוֹ שְׁקַפְּצָה יָדָה, אוֹ שְׁקַרְצָה
בְּשִׁפְתוֹתֶיהָ, אוֹ שְׁנַמְצָא עֵצִים בֵּין שְׁנֵיָה פָּאֵלוֹ לֹא טְבִילָה. וְכֵן
שָׂאֵר הַטְּמָאִים. נִתְּנָה מַעוֹת בְּפִיָּה, וַיִּרְדָּה וְטְבִילָה טְהוֹרָה מִטְּמֵאָת
נָדָה, וְהָרִי הִיא טְמֵאָה עַל גֵּב רִקָּה; וְנִמְצָאָה רֹאשׁוֹן לְטְמֵאָה,
כְּמִי שֶׁנִּגְעַע בֶּרֶק הַנָּדָה. וְכֵן הָדִין בְּזָב.

יג. וְאֵלּוֹ שְׂאִין חוֹצְצִין בְּאָדָם: קִלְקִי הָרֹאשׁ וּבֵית הַשְּׁחִי וּבֵית
הַסְּתָרִים בְּאִישׁ, וְלִפְלוֹף שְׁבָעִין, וּגְלָד שֶׁהֶעֱלָת הַמֶּכֶה, וְלִכְלוּכֵי
צוּאָה שֶׁעַל בְּשָׂרוֹ, וְצוּאָה שֶׁתַּחַת הַצֶּפֶרֶן, וְצֶפֶרֶן הַמִּדְלָדֶלֶת,
וְכִישוֹת הַקָּטָן וְהוּא הַשֹּׁעַר הַדֶּק שֶׁעַל בְּשָׂרוֹ כָּל אֵלּוֹ אֵין חוֹצְצִין.

יד. שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת אוֹ יֵתֵר שֶׁהָיוּ קְשׁוּרִין פְּאַחַת קָשָׁר אֶחָד אֵינָן
חוֹצְצִין, מִפְּנֵי שֶׁהַמִּים בָּאִין בָּהֶן. וְשְׁעָרָה אַחַת שֶׁנִּקְשְׁרָה,
חוֹצְצָת: וְהוּא, שִׁיְהִיָּה מִקְפִּיד עָלֶיהָ; אֲבָל אִם אֵינוֹ מִקְפִּיד
עָלֶיהָ, עֲלָתָה לּוֹ טְבִילָה, עַד שִׁיְהִיָּה רַב שֶׁעָרוֹ קְשׁוּר, נִימָה נִימָה
בְּפְנֵי עֲצָמָה. כִּזָּה הוֹרוּ הַגְּאוֹנִים.

טו. וַיִּרְאָה לִי שֶׁשְׁעָרוֹ שְׁלֹאֲדָם כְּגוֹפּוֹ הוּא חָשׁוּב לְעִנְיֵן טְבִילָה,
וְאֵינוֹ כְּגוֹף בְּפְנֵי עֲצָמוֹ כְּדִי שֶׁנֶּאֱמַר רַב הַשֹּׁעַר; אֲלֹא אֵף עַל
פִּי שֶׁכָּל שֹׁעַר רֹאשׁוֹ קְשׁוּר נִימָה נִימָה אִם אֵינוֹ מִקְפִּיד עָלָיו,
עֲלָתָה לּוֹ טְבִילָה, אֲלֹא אִם כֵּן נִצְטָרֵף לְחוֹצֵץ אַחֵר עַל גּוֹפּוֹ, כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרְנוֹ. וְאַחַד הַנָּדָה, וְאַחַד שָׂאֵר הַטְּמָאִים שִׁישׁ בְּרֹאשׁוֹן שֹׁעַר.

טז. תִּקְנַת עֲזָרָא הִיא שֶׁתִּהְיֶה אִשָּׁה חוֹפֶפֶת אֶת שְׁעָרָהּ, וְאַחֵר כֶּךָ
תִּטְבֵּל; וְאִם אִפְשָׁר לָהּ לַחֵף בְּלִילָה וְלִטְבֵּל מִיָּד, תִּכְף לַחֲפִיפָהּ
הָרִי זֶה מִשְׁבַּח. וּבְשַׁעַת הַדַּחֲק, אוֹ מִפְּנֵי הַחֲלִי חוֹפֶפֶת אֶפְלוֹ
בְּעָרֵב שַׁבָּת, וְטוֹבֵלֶת לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת.

יז. טְבִילָה וְעֲלָתָה, וְנִמְצָא עָלֶיהָ דְּבַר חוֹצֵץ אִם בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם
שֶׁחֲפָפָה טְבִילָה, אֵינָה צְרִיכָה לַחֵף פַּעַם שְׁנִיָּה, אֲלֹא חוֹזְרָת,
וְטוֹבֵלֶת בְּלִבָּד. וְאִם לֹא, צְרִיכָה לַחֵף פַּעַם שְׁנִיָּה וְלִטְבֵּל.

יח. לֹא תַחֵף אִשָּׁה בְּנֶתֶר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִקְטֵף אֶת הַשֹּׁעַר, וְלֹא
בְּאַהֲל, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְסַרֵּף אֶת הַשֹּׁעַר; אֲלֹא בַּחֲמִין, וְאֶפְלוֹ
בַּחֲמֵי חֲמָה מִפְּנֵי שֶׁהַחֲמִין מִיִּשְׁרִין אֶת הַשֹּׁעַר, וּמִסְלָסְלִין אוֹתוֹ.
אֲבָל הַצּוֹנֵן מִקְבָּצִין אֶת הַשֹּׁעַר, וּמִכְלָכְלִין אוֹתוֹ וּמִתְקַשֵּׁר.

יט. נָדָה שְׁנִתְּנָה תְּבַשִּׁיל לְבָנָה, וְטְבִילָה לֹא עֲלָתָה לָהּ טְבִילָה,
מִפְּנֵי הַשְּׁמָנוּנִית שֶׁעַל יָדָהּ. שְׂרֻטָּה בְּשָׂרָה וְהוֹצִיאָה דָם, וְטְבִילָה
בְּתוֹךְ שְׁלוֹשָׁה יָמִים, אֵין מְקוֹם הַשְּׂרִיטוֹת חוֹצֵץ; לְאַחֵר שְׁלוֹשָׁה
יָמִים, הָרִי מְקוֹם הַשְּׂרִיטוֹת חוֹצֵץ, מִפְּנֵי שֶׁהָדָם קוֹפֶה שָׁם, כְּגִלָּד
שֶׁעַל גְּבֵי הַמֶּכֶה.

כ. וְכֵן לִפְלוֹף שְׁבָעִין אִם הָיָה יָבֵשׁ וְהוּא שֶׁהִתְחִיל לְהוֹרִיק,
חוֹצֵץ בְּנָדָה. כַּחַל שְׁבָעִין, אֵינוֹ חוֹצֵץ; שֶׁעַל גְּבֵי הָעֵין, חוֹצֵץ.
וְאִם הָיוּ עֵינֶיהָ פּוֹרְחוֹת, אֵף עַל גְּבֵי הָעֵין אֵינוֹ חוֹצֵץ. פְּתֻחָה
עֵינֶיהָ בְּיוֹתֵר, אוֹ עֲצָמָה עֵינֶיהָ בְּיוֹתֵר לֹא עֲלָתָה לָהּ טְבִילָה.

כא. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, לְעִנְיֵן טְהוֹרוֹת; אֲבָל לְהַתִּירָה לְבַעֲלָהּ,
הָרִי זֶה מִתְּרָת. אֵף עַל פִּי שְׁנִתְּנָה תְּבַשִּׁיל לְבָנָה, אוֹ שֶׁהָיָה בָּהּ
שְׂרֻט יָשׁוּן, אוֹ שֶׁהָיָה עַל גֵּב עֵינֶיהָ כַּחַל, וּבֵין פְּתֻחָה עֵינֶיהָ אוֹ
עֲצָמָה אוֹתָן הָרִי זֶה מִתְּרָת לְבַעֲלָהּ: שֶׁכָּל הַדְּבָרִים הָאֵלּוֹ וְכִיּוּצָא
בָּהֶן אֵינָן חוֹצְצִין אֲלֹא מִדְּבָרֵיהֶם, וְלְעִנְיֵן טְהוֹרוֹת גְּזָרוּ; לְעִנְיֵן

בעילה, לא גזרו. וכל החוצץ בנדה לטהרות חוצץ בשאר
טמאים לענין טהרות, וחוצץ בבגד בשעת טבילה.

כב. מי שטבל, ועלה ונמצא עליו דבר חוצץ אף על פי שנתעסק
באותו המין כל היום כלו, הרי הוא בטמאתו עד שיאמר יודע
אני בודאי שלא היה זה עלי קדם הטבילה: הואיל והחזק טמא,
העמד טמא על טמאתו, עד שתדע בודאי שטהר.

הלכות מקוות פרק ג

א. ואלו חוצצין בכלים: הזפת, והחמר, וכיוצא בהן. הזפת
שבכוס ושבצלוחית מתוכן, חוצצין; ומאחוריהן, אינן חוצצין.
במה דברים אמורים, מבית האמן; אבל מבעל הבית בין מתוכן
בין מאחוריהן, חוצצין.

ב. הזפת שבתמחוי ושבקערה בין מתוכן בין מאחוריהן, בין
מבעל הבית בין מבית האמן חוצצין. המור והקומוס בין בכוס
וצלוחית בין בתמחוי וקערה, בין מבעל הבית בין מבית האמן,
בין מתוכן בין מאחוריהן חוצצין.

ג. היה זפת או חמר וכיוצא בהן על הטבלה, ועל השלחן, ועל
הדרגש אם היו נקיים חוצצין, מפני שהוא מקפיד עליהן; ועל
הבלוסין אינן חוצצין, מפני שאינו מקפיד עליהן. היו על
מטות בעל הבית, חוצצין; ועל שלעני, אינן חוצצין. על אפוף
בעל הבית, חוצץ; ועל זקקין, אינו חוצץ. על המרדעת משני
צדדין, חוצץ.

ד. היה זפת או חמר וכיוצא בהן על בגדי תלמידי חכמים אפלו
מצד אחד חוצץ, מפני שהן מקפידין על מלבושן להיות נקי.

ה. על בגדי עמי הארץ משני צדדין, חוצץ; מצד אחד, אינו
חוצץ. היו על המטפחות שלזפתים, ושליוצרים, ושלמפסלי
אילנות אינן חוצצין. טבח שהיה דם על בגדו אינו חוצץ, מפני
שאינו מקפיד. מוכר רבב שהיה רבב על בגדו, אינו חוצץ; וכן
כל כיוצא בזה. היה הטבח מוכר רבב, והיה על בגדו דם ורבב
הרי זה ספק אם חוצץ, מפני שהן שנים מקפיד, או אינו חוצץ,
שהרי מלאכתו היא ואינו מקפיד.

ו. היה הזפת או החמר וכיוצא בהן על הסנדל מתוכו מלמעלה,
חוצץ; ומלמטה, אינו חוצץ. על הספסל מלמעלה או מן
הצדדין, חוצץ; מלמטה, אינו חוצץ. לכלוכי צואה שבפסא
ושבקתדרה המכבשין בין מתוכן בין מאחוריהן, בין מלמטה
בין מן הצדדין אינן חוצצין, מפני שהמים מעבירין אותן.

ז. אבל לכלוכי שמרים שבכוס ושבצלוחית, והמוך שבשיר
ושבזוג, והטיט והבצק שעל יד הקרדס ושעל יד המגרפה
חוצצין.

ח. דבר ברור הוא שכל מקום שאמרנו בזפת ובחמר וכיוצא
בהן שאינן חוצצין בכלים, מפני שאינו מקפיד הוא; לפיכך
אם היה רב הפלי חפוי בזפת או בחמר וכיוצא בהן לא עלתה
לו טבילה כמו שבארנו, אף על פי שאינו מקפיד. ואין בדבר זה
הפרש בכלי מן הכלים, אלא כל הכלים שווין בדבר זה.

ט. כל ידות הפלים שהן חלולין שהכניסן שלא כדרךן, או שהכניסן כדרךן ולא מרקן, או שהיו שלמתכת ונשברו לא עלתה להן טבילה. כלי שהפך פיו למטה, והטבילו כאלו לא טבל, מפני שאין המים נכנסין בכלו. היה בו מקום שאינן נכנסין בו עד שיטנו לא עלתה לו טבילה, עד שיטנו על צדו.

י. כלי שהוא צר מכאן ומכאן, ורחב מן האמצע אינו טהור, עד שיטנו על צדו. צלוחית שפיה שוקע אינה טהורה, עד שיטנה על צדה. קלמרין אינה טהורה, עד שיקבנה מצדה כדי שיכנסו המים לעקמומית שבה.

יא. בהמה שהיה השיר עליה רפוי ונטמא, מטבילין אותו במקומו. ולא יטביל את הקמקמוס בפחמין שבו, אלא אם כן שפשף. כלי שהוא מלא משקין, והטבילו כאלו לא טבל. היה מלא מים, והטבילו הרי המים והכלי טהורין כאחת, מפני שהמים יש להן טהרה כמו שבארנו בטמאת אכלין ומשקין.

יב. היה הכלי מלא מי רגלים, רואין אותן כאלו הן מים. היה בו מי חטאת אם היה רב הכלי פנוי, כדי שירבו מי מקוה על מי חטאת שבתוכו הרי זה טהור; ואם לאו עדין הוא בטמאתו, וכאלו הן שאר משקין שחוצצין בין גוף הכלי ובין מי המקוה.

יג. כלי שתוכו טהור וגבו טמא, והיה מלא יין לבן או חלב, והטבילו הולכין אחר הרב: אם היה רב הכלי פנוי, כדי שירבו המים בתוכו טהור, מפני שטמאתו מדבריהם. אבל אם היה בו יין אדם או שאר משקין, לא עלתה לו טבילה.

יד. לגין שהוא מלא מים טמאים, ונתן על פיו טיט טופח, והיה הטיט שוקע במים, והטבילו טהור; ואם היה טיט היזן וכיוצא בו, כאלו לא טבל. וכן טבעת שנתנה בלבנה שלטיט טופח, והטבילה טהורה; ואם היה טיט יזן, כאלו לא טבלה.

טו. אלו שאין צריכין שיבואו בהן המים: סתם קשרי בגדי עניים; ואם הקפיד עליהן, חוצצין. וקשרי בגדי בעלי בתים, סתמן חוצצין; ואם אינו מקפיד על הקשרים, אינן חוצצין. וקשרי נימי הבגדים שנתקשרו מאליהן, וחבט הסנדל, ותפלה שלראש בזמן שהקציצה דבוקה עם הרצועה בבית הרצועה שבה וחזקה, ותפלה שלזרוע בזמן שאינה עולה ויורדת, ואזני החמת ואזני התרמל, וכל כיוצא באלו מקשרים ותפרים שאינן עתיד להתירן.

טז. ואלו שהן צריכין שיבואו בהן המים: הקשרים שבפתחי החלוק שהן עשוין בלולאות, וכן קשרי לולאות שבפתח, ושפה שלסדין צריך למתח, ותפלה שלראש בזמן שאינה ברצועה, ושלזרוע בזמן שהיא עולה ויורדת, ושנץ שלסנדל, וקשרי נימי הבגדים שקשר אותן, וכן כל כיוצא באלו ממקומות שהוא עתיד לגלותן ולמתחן.

יז. הסלין שלגת ושלפד אם היו חזקים, צריך לחטט; ואם היו רפין, צריך לנער. הכר והפסת שלעור, צריכין שיבואו המים בהן. כסת עגולה, והכדור, והאמום, והקמיע, והתפלה אינן צריכין שיבואו המים לחללן. זה הכלל כל שאין דרכו להכניס ולהוציא, טובל סתום.

יח. המטביל בגדים כשהן מכבסין, צריכין שיכנסו בהן המים עד שיבעבעו; הטבילין נגובין, עד שיבעבעו וינוחו מבעבעון.

יט. כל ידות הכלים שהן ארוכין יתר מצרפן, ועתיד לקוצן מטבילין עד מקום המדה. פיצד: שלשלת דלי גדול ארבעה טפחים, וקטן עשרה טפחים; מטביל מן השלשלת עד מדה זו בלבד, והשאר טהור.

כ. כלי טמא שנתן בתוכו כלים אחרים, והטביל הכל עלתה להן טבילה, אף על פי שפי הכלי צר ביותר: שהרי המים נכנסין לו; ומתוך שעלתה טבילה לכלי גדול, עלתה טבילה לכלים שבתוכו. ואם הטהו על צדו, והטביל לא עלתה להן טבילה, עד שיהיה פיו רחב כשפופרת הנוד. וכן אם היה הפלי טהור, ונתן לתוכו כלים טמאים, והטבילין לא עלתה להן טבילה, עד שיהיה פיו רחב כשפופרת הנוד.

כא. במה דברים אמורים, לתרומה. אבל לקדשים אין מטבילין כלים לתוך כלים טהורים כלל, ואפלו היו בסל או בקפה כמו שבארנו.

הלכות מקוות פרק ד

א. דין תורה: שכל מים מכנסין, טובלין בהן שנאמר "מקוה-מים" (ויקרא יא, לו), מכל מקום. והוא, שיהיה בהן כדי להעלות בהן טבילה לכל גוף האדם בבית אחת: שערו חכמים, אמה על אמה ברום שלוש אמות; ושעור זה הוא מחזיק ארבעים סאה מים, בין שאובין בין שאינן שאובין.

ב. מדברי סופרים: שהמים השאובין, פסולין לטבילה; ולא עוד, אלא מקוה מים שאינן שאובין, שנפל לתוכן שלשת לוגין מים שאובין פסלו הכל. אף על פי שפסול מים שאובין מדברי סופרים, למדוהו בהקש: שהרי הוא אומר "אף מעין ובור מקוה-מים, יהיה טהור" (ויקרא יא, לו) המעין אין בו תפוסת יד אדם כלל, והבור פלו בידי אדם שהרי פלו מים שאובין; אמרו חכמים המקוה לא יהיה פלו שאוב פבור, ואינו צריך להיות פלו בידי שמים כמעין, אלא אם יש בו תפוסת יד אדם, כשר.

ג. פיצד: המניח קנקנים בראש הגג לנגבן, וירדו להן גשמים ונתמלאו אף על פי שהיא עונת הגשמים, הרי זה ישבר את הקנקנים או יכפה אותן והמים הנקוים מהן פשרים לטבילה, ואף על פי שכל המים האלו היו בכלים, שהרי לא מלאן בידו. לפיכך אם הגביה את הקנקנים, והערה אותן הרי כל המים שבהן שאובין.

ד. המניח כלים תחת הצנור תמיד בכל עת ובכל זמן, אחד כלים קטנים ואחד כלים גדולים, אפלו כלי אבנים וכיוצא בהן מכלים שאינן מקבלין טמאה, ונתמלאו מי גשמים הרי אלו פסולין. ואם כפיין על פיהן, או שברן המים הנקוים מהן כשאובין לכל דבר, שהרי לדעתו נתמלאו: שחזקת הצנור לקלח מים. ואפלו שכח הכלים תחת הצנור, פסולין: גזרו על השוכח, מפני המניח.

ה. וכן המניח את הכלים בחצר בשעת קשור עבים, ונתמלאו

המים שִׁבְּחָן פְּסוּלִין, שֶׁהָרִי לִדְעָתוֹ נִתְּמָלְאוּ. וְכֵן גָּזְרוּ עַל
הַשּׁוֹכֵחַ בַּחֲצַר בְּשַׁעַת קֶשׁוּר עֲבִים, מִשּׁוּם מִנִּיחַ.

ו. הַנִּיחָן בַּחֲצַר בְּשַׁעַת פְּזוּר עֲבִים, וּבָאוּ עֲבִים, וְנִתְּמָלְאוּ הָרִי
אֵלּוּ כְּשֶׁרִין, כָּמִי שֶׁהַנִּיחָן בְּרֹאשׁ הַגָּג לִנְגֻבָּן. וְכֵן אִם הַנִּיחָן
בְּשַׁעַת קֶשׁוּר עֲבִים, וְנִתְּפָזְרוּ, וְחָזְרוּ וְנִתְקַשְּׁרוּ, וְנִתְּמָלְאוּ הָרִי
אֵלּוּ כְּשֶׁרִין. וְאִם שִׁבְּרָן אוֹ כִּפְּזוּ, הַמֵּים הַנִּקְוִים מֵהֶן כְּשֶׁרִין.

ז. הַסִּיד שֶׁשָּׁכַח עֲצִיץ בַּמְּקוֹה, וְנִתְּמָלָא מִים אָף עַל פִּי שְׁלֹא
נִשְׁאַר בַּמְּקוֹה אֵלָּא מַעַט, וְהָרִי הָעֲצִיץ יֵשׁ בּוֹ רֵב הַמְּקוֹה הָרִי זֶה
יִשְׁבֵּר אֶת הָעֲצִיץ בַּמְּקוֹמוֹ, וְנִמְצָא הַמְּקוֹה כֵּלּוֹ כְּשֶׁר.

ח. וְכֵן הַמְּסִיד אֶת הַקְּנָקְנִים בְּתוֹךְ הַמְּקוֹה, כְּדִי לַחֲסֹמֶן, וְנִתְּמָלְאוּ
מִים אָף עַל פִּי שֶׁבִּלַּע הַמְּקוֹה אֶת מִימּוֹ, וְלֹא נִשְׁאַר שֵׁם מִים
כָּלֵל אֵלָּא מִים שֶׁבְּתוֹךְ הַקְּנָקְנִים הָרִי זֶה יִשְׁבֵּר אֶת הַקְּנָקְנִים,
וְהַמֵּים הַנִּקְוִים מֵהֶן מְקוֹה כְּשֶׁר.

ט. כִּיצַד פּוֹסְלִין הַמֵּים הַשְּׂאוּבִין אֶת הַמְּקוֹה בְּשִׁלְשֶׁת לִוְגִין:
שָׂאֵם הָיָה בַּמְּקוֹה פְּחוֹת מֵאַרְבָּעִים סָאָה, וְנִפְּלוּ לוֹ שְׁלֹשֶׁת לִוְגִין
וְהַשְּׁלִימוּהוּ לְאַרְבָּעִים סָאָה הָרִי הַכֹּל פְּסוּל. אֲבָל מְקוֹה שִׁישׁ בּוֹ
אַרְבָּעִים סָאָה מִים שְׂאִינָן שְׂאוּבִין, וְשָׂאֵב בְּכַד, וְשָׁפַךְ לְתוֹכוֹ כֹּל
הַיּוֹם כֵּלּוֹ הָרִי זֶה כְּשֶׁר.

י. וְלֹא עוֹד, אֵלָּא מְקוֹה עֲלִיּוֹן שִׁישׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סָאָה מִים כְּשֶׁרִין,
וְהָיָה מִמֶּלֶא בְּכָלִי וְנוֹתֵן לְתוֹכוֹ עַד שֶׁרְבוּ הַמֵּים, וַיִּרְדּוּ לַמְּקוֹה
תַּחְתּוֹן אַרְבָּעִים סָאָה הָרִי הַתַּחְתּוֹן כְּשֶׁר.

יא. מְקוֹה שִׁישׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סָאָה מְכוֹנוֹת, וְנָתַן לְתוֹכוֹ סָאָה מִים
שְׂאוּבִין, וְנָטַל אַחֵר כֶּךָ מִמֶּנּוּ סָאָה הָרִי זֶה כְּשֶׁר; וְכֵן נוֹתֵן סָאָה
וְנוֹטֵל סָאָה, וְהוּא כְּשֶׁר עַד רִבּוֹ.

יב. אִין הַמֵּים הַשְּׂאוּבִין פּוֹסְלִין אֶת הַמְּקוֹה בְּשִׁלְשֶׁת לִוְגִין, עַד
שֶׁיִּפְּלוּ לְתוֹךְ הַמְּקוֹה מִן הַכֹּלִי; אֲבָל אִם נִגְרְרוּ הַמֵּים הַשְּׂאוּבִין
חוּץ לַמְּקוֹה, וְנִמְשְׁכוּ וַיִּרְדּוּ לַמְּקוֹה אִינָן פּוֹסְלִין אֶת הַמְּקוֹה,
אֵלָּא עַד שִׁיִּהְיוּ מִחֲצָה לְמִחֲצָה; אֲבָל אִם הָיָה רֵב מִן הַכְּשָׁרִים,
הָרִי הַמְּקוֹה כְּשֶׁר.

יג. כִּיצַד: מְקוֹה שִׁישׁ בּוֹ עֲשָׂרִים סָאָה וּמִשְׁהוּ מִים כְּשָׁרִים, וְהָיָה
מִמֶּלֶא וְשׂוֹאֵב חוּץ לַמְּקוֹה, וְהַמֵּים נִמְשָׁכִין וַיִּוֹרְדִין לַמְּקוֹה בֵּין
שֶׁהָיוּ נִמְשָׁכִין עַל הַקֶּרֶקַע, אוֹ בְּתוֹךְ הַסִּילוֹן וְכִיּוּצָא בּוֹ מִדְּבָרִים
שְׂאִינָן פּוֹסְלִין הָרִי הַמְּקוֹה כְּשֶׁר, וְאִפְּלוּ הַשְּׁלִימוּ לְאַלְף סָאָה:
שֶׁהַשְּׂאוּבָה שֶׁהַמְּשִׁיכוֹהָ כְּשָׁרָה, אִם הָיָה שֵׁם רֵב אַרְבָּעִים סָאָה
מִן הַכְּשֶׁר.

יד. וְכֵן גָּג שֶׁהָיָה בְּרֹאשׁוֹ עֲשָׂרִים סָאָה וּמִשְׁהוּ מִי גִשְׁמִים,
וּמִלָּא בִּכְתָפוֹ וְנָתַן לְתוֹכוֹ פְּחוֹת מֵעֲשָׂרִים, שֶׁנִּמְצָא הַכֹּל פְּסוּל,
וּפְתַח הַצִּנּוֹר וְנִמְשְׁכוּ הַכֹּל לְמָקוֹם אֶחָד הָרִי זֶה מְקוֹה כְּשֶׁר:
שֶׁהַשְּׂאוּבָה שֶׁהַמְּשִׁיכוֹהָ כֻּלָּה כְּשָׁרָה, הוּאִיל וְהָיָה שֵׁם רֵב כְּשֶׁר.
וְכֵן כֹּל כִּיּוּצָא בְּזֶה.

טו. הוֹרוּ מְקַצֵּת חֲכָמֵי מַעֲרַב וְאָמְרוּ הוּאִיל וְאָמְרוּ חֲכָמִים
שְׂאוּבָה שֶׁהַמְּשִׁיכוֹהָ כֻּלָּה טְהוֹרָה, אִין אָנוּ צָרִיכִין שִׁיִּהְיוּ שֵׁם רֵב
מִים כְּשָׁרִים; וְזֶה שֶׁהַצָּרִיף רֵב וְהַמְּשָׁכָה, דְּבָרֵי יָחִיד הֵן, וְכִבֵּר
נִדְּחוּ, שֶׁהָרִי אָמְרוּ בְּסוֹף שְׂאוּבָה שֶׁהַמְּשִׁיכוֹהָ כֻּלָּה טְהוֹרָה. וּלְפִי
דְּבָרֵי זֶה אִם הָיָה מִמֶּלֶא בְּכָלִי וְשׁוֹפֵךְ, וְהַמֵּים נִזְחָלִין וְהוֹלְכִין
לְמָקוֹם אֶחָד, הָרִי זֶה מְקוֹה כְּשֶׁר. וְכֵן כֹּל אֲמָבִטִי שֶׁבְּמִרְחָצָאוֹת

שָׁלְנוּ מִקְּוֹת כְּשָׂרִים, שֶׁהָרִי כָּל הַמַּיִם שָׁבָהּן שְׂאוּב שְׁנִמְשָׁךְ
הוּא. וַיַּעֲוֹלָם לֹא רָאִינוּ מִי שֶׁעָשָׂה מַעֲשֵׂה בְּדָבָר זֶה.

זו. מִי גִשְׁמִים וּמַיִם שְׂאוּבִין שֶׁהָיוּ מִתְעַרְבִין בַּחֲצֵר, וְנִמְשָׁכִין
וַיּוֹרְדִין לְעוֹקָה שְׁבַחֲצֵר, אוֹ שֶׁהָיוּ מִתְעַרְבִין עַל מַעְלוֹת הַמַּעְרָה,
וַיּוֹרְדִין לְמַעְרָה אִם רַב מִן הַכָּשֶׁר, כָּשֶׁר; וְאִם רַב מִן הַפְּסוּל,
פְּסוּל; מַחֲצָה לְמַחֲצָה, פְּסוּל.

יז. אֵימָתִי בְּזִמָּן שֶׁמִּתְעַרְבִין עַד שֶׁלֹּא יִגִּיעוּ לְמַקְוָה, וְנִמְשָׁכִין
וַיּוֹרְדִין. אֲבָל אִם הָיוּ הַכְּשָׂרִים וְהַפְּסוּלִים מְקֻלָּחִין לְתוֹךְ הַמַּקְוָה
אִם יָדוּעַ שֶׁנִּפְּל לְתוֹכוֹ אַרְבָּעִים סָאָה מַיִם כְּשָׂרִים עַד שֶׁלֹּא יִרְדּוּ
לְתוֹכוֹ שְׁלֹשֶׁת לֹוֶגִין מַיִם שְׂאוּבִין, כָּשֶׁר; וְאִם לֹאוֹ, פְּסוּל.